

Проходження альтернативної (невійськової) служби в Україні

У рамках правопросвітницького проекту Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО!» столична юстиції консультує щодо проходження невійськової альтернативної служби. Що це означає? Якщо громадяни України мають істинні релігійні переконання і належать до діючих згідно із законодавством релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю та служби у Збройних Силах, то вони мають право на альтернативну службу.

Громадяни України мають право на альтернативну службу, якщо виконання військового обов'язку суперечить їхнім релігійним переконанням і якщо вони належать до діючих відповідно до законодавства релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю. Перелік таких релігійних організацій затверджує Кабінет Міністрів України. Правом на проходження альтернативної служби користуються громадяни, які належать до зазначених релігійних організацій, що діють як із зареєстрованим статутом, так і без його реєстрації. В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть бути встановлені окремі обмеження цього права із зазначенням терміну їх дії.

На альтернативну службу направляються громадяни, які підлягають призову на строкову військову службу й особисто заявили про неможливість її проходження як такої, що суперечить їхнім релігійним переконанням, документально або іншим чином підтвердили істинність переконань та стосовно яких прийнято відповідне рішення комісією у справах альтернативної служби.

Не підлягають направленню на альтернативну службу громадяни, які відповідно до Закону України "Про загальний військовий обов'язок та військову службу" звільнені від призову на строкову військову службу або яким надано відстрочку від призову на строкову військову службу (на термін дії відстрочки).

Для вирішення питання про направлення на альтернативну службу громадянин після взяття на військовий облік, але не пізніше ніж за два календарні місяці до початку встановленого законодавством періоду призову на строкову військову службу, особисто подає письмову заяву до комісії у справах альтернативної (невійськової) служби за місцем проживання.

Початок проведення призову громадян на строкову військову службу встановлюється на підставі указу Президента України.

Заява про направлення на альтернативну службу подається у довільній формі із зазначенням причин неможливості проходження строкової військової служби та підтвердженням істинності релігійних переконань громадянина. До заяви додаються документи, що підтверджують істинність його релігійних переконань, копія документа про освіту, довідка про склад сім'ї та довідка з місця роботи або навчання.

У разі порушення громадянином встановленого терміну подання заяви у ній мають бути зазначені причини її невчасного подання.

Заява про направлення на альтернативну службу приймається за наявності паспорта. Його відсутність є підставою для відмови у прийнятті заяви.

Заява про направлення на альтернативну службу реєструється в Журналі реєстрації заяв громадян, які звернулися з питання проходження альтернативної (невійськової) служби.

Комісія протягом календарного місяця вивчає заяву громадянина про направлення на альтернативну службу і за потреби в межах наданих їй повноважень перевіряє повідомлені заявником дані.

Про дату явки громадянина на засідання комісії, на якому розглядатиметься питання про направлення його на альтернативну службу, комісія повідомляє письмово та пропонує громадянину подати на засідання комісії, за потреби, додаткове підтвердження істинності релігійних переконань у документальній або іншій формах (зокрема, запросити представників релігійної організації тощо).

Повідомлення про дату явки на засідання комісії є підставою для звільнення громадянина відповідно до законодавства від навчання, а також від роботи на цей час зі збереженням середньомісячного заробітку.

Громадянин зобов'язаний прибути на засідання комісії у термін, зазначений у повідомленні. Поважними причинами неявки громадянина на засідання комісії можуть бути визнані документально підтверджені:

- хвороба громадянина;
- смерть або тяжка хвороба близького родича – дружини, батьків, дітей, братів, сестер, дідусів, бабусь;
- перешкода стихійного характеру або інші обставини, внаслідок яких громадянин не зміг особисто прибути на засідання комісії.

У разі визнання причин неявки громадянина на засідання комісії поважними розгляд заяви переноситься на наступне засідання, про що письмово повідомляється заявникові.

Заяву громадянина про направлення на альтернативну службу розглядає комісія протягом календарного місяця після її надходження в присутності громадянина. За потреби на засідання запрошуються представники релігійних організацій, громадськості та вживаються, в межах законодавства, інші заходи для встановлення належності громадянина до релігійної організації, віровчення якої не допускає користування зброєю, та істинності його релігійних переконань.

Підставами для відмови громадянину в направленні на альтернативну службу або звільненні від призову на військові збори є:

- несвоєчасне подання заяви про направлення на альтернативну службу або звільнення від призову на військові збори;
- відсутність підтвердження істинності релігійних переконань;
- неявка громадянина на засідання комісії без поважних причин.

Інші причини не можуть бути підставою для відмови в направленні на альтернативну службу або звільненні від призову на військові збори.

Сектор документування та контролю
Управління державної реєстрації